

Diskussionsoplæg vedrørende BF's fremtid

For at kunne fastlægge kursen for BF's fremtidige udvikling må man diskutere de faktorer, der vil være centrale for valget af, hvilken fremtid BF skal sigte mod.

De emner som må drøftes er:

1. Hvilke medlemmer skal BF organisere og rekruttere i fremtiden?
2. Hvad er vilkårene for små organisationer som BF i fremtiden, og hvad skal være kernen i BF's arbejde.
3. Skal BF sigte mod en fusion med en eller flere andre organisationer, eller kan et udbygget samarbejde løse de fremtidige udfordringer?
4. Hvor meget haster det at tage stilling? Kan man ikke bare vente og se tiden an?

Hvilke medlemmer skal BF rekruttere

Traditionelt har BF rekrutteret nye medlemmer via en fælles uddannelse og delvist via fællesskabet på arbejdspladserne (biblioteker). Historisk har der også været et fællesskab via fælles opgaver og fælles arbejdsredskaber (kartoteker, databaser og it-søgeredskaber).

Det må diskuteres om nogle af de tre kriterier (uddannelse, arbejdspladsfællesskab og fagindhold) kan anvendes til at afgrænse den fremtidige medlemsrekruttering.

I diskussionen må inddrages, om kriterierne vil kunne sikre en veldefineret medlemsgruppe, som BF kan være alene om, eller om anvendelse af et eller flere kriterier vil indebære konflikt om medlemmer med andre organisationer. Da grænsekonflikter mellem faglige organisationer er dyre og svære at forklare omverdenen, må omkostninger og gevinstmuligheder af eventuelle grænsekonflikter vurderes. I denne diskussion må også inddrages, om organisationsbilledet er ved at ændre sig til, at organisationerne i højere grad sigter mod at organisere de samme medlemmer, men adskiller sig fra hinanden ved deres opgavemæssige/faglige profil, og hvilke politiske synspunkter de står for.

Vedrørende uddannelse som kriterium kan det vurderes, at integrationen af "bibliotekaruddannelsen" i en vifte af humanistiske og tekniske fag vil fortsætte. Det er sandsynligt, at cand. scient. bibl. uddannelsen vil være under pres som en selvstændig uddannelse, og hvis den ændres væsentligt, kan det blive svært at opretholde "ejerskabet" til en medlemsgruppe i OK sammenhæng.

Vedrørende arbejdspladsen (dvs. bibliotekerne) som kriterium for afgrænsning af medlemsgruppen (akademikere og ikke HK'ere) er der udfordringer. Det kan forventes, at bibliotekerne i landets kommuner vil udvikle sig meget forskelligt, og mange vil derfor også ansætte medarbejdere, der holdningsmæssigt og fagligt hører mere naturligt hjemme i andre

organisationer. En ambition om at organisere alle biblioteksansatte vil derfor være at sigte mod at organisere medlemmer, hvor aftaleretten efter overenskomsten ligger i andre organisationer. Det er svært at forestille sig, at en sådan afgrænsning vil kunne ske uden konflikt med andre faglige organisationer.

Vedrørende mulighederne for at anvende en afgrænsning af bestemte opgaver eller af fagets indhold som afgrænsning af medlemsgruppen må det diskuteres, hvordan "bibliotekarfagligheden" har udviklet sig. Det må fremhæves, at dette kriterium vil kunne anvendes som afgrænsning i både den private og den offentlige sektor. Der kan argumenteres for, at bibliotekarernes opgaver og faglighed har fået stadig større fælles overlap med andre gruppers opgaver/faglighed. Bibliotekarer deler således opgaver/faglighed med store grupper af humanister, kulturmedarbejdere, kommunikationsmedarbejdere, it-medarbejdere m.v. En meget snæver afgrænsning af faget vil indebære, at gruppen bliver meget lille, mens en bred afgrænsning vil omfatte en række uddannelser, som andre organisationer (og deres medlemmer) vil opfatte hører til dem.

Spørgsmål:

- Er det muligt at finde et kriterie, der kan afgrænse BF's medlemmer i fremtiden?
- Kan "bibliotekarfagligheden" afgrænses fra andre akademiske fagligheder?
- Skal BF sigte mod en bredere medlemsrekruttering, og hvor bred skal den i givet fald være?

Hvad er perspektiverne for små organisationer i fremtiden og hvad skal BF's fremtidige kerneopgaver være?

LO og FTF fusionerer. Ved overenskomstforhandlingerne er tendensen, at man skal stå sammen i store grupper for at få resultater. Modparterne på det offentlige område arbejder i stigende grad på at ensarte de centrale rammevilkår for større grupper af ansatte, og de enkelte medarbejdergruppers arbejdsområder lapper i stigende grad ind over hinanden. Bortset fra egentlig professionelle specialister er tendensen tydelig - det bliver sværere at have særtræk og særvilkår som lille medarbejdergruppe.

I Akademikersammenhæng må det også forudses, at vilkårene for små organisationer vil blive udfordrede. For at kunne være synlige i en organisationsverden med store spillere, vil der være mindre plads til nuancer i politikskabelsen - under alle omstændigheder kræves et meget godt samarbejde med andre organisationer for at blive hørt.

En anden udfordring for små organisationer er de stigende krav fra medlemmer om en bred vifte af individuelle rådgivningstilbud. Når medlemmerne bliver ansat på stadig mere forskellige arbejdspladser i både den private og den offentlige sektor med individuelle vilkår, kræver det en meget stor ekspertise af et lille sekretariat. Dette kan blive svært at leve op til i fremtiden og kræver under alle omstændigheder et udbygget sekretariatssamarbejde med andre organisationer, hvis kontingent niveauet skal kunne holdes.

Overenskomstforhandlinger og medlemsbetjening har været de centrale opgaver for BF indtil nu. Der er ingen tvivl om, at disse opgaver også vil være vigtige fremover, men for begge opgavers

vedkommende må det forudses at de i stigende grad vil skulle udføres i meget tæt samarbejde med andre organisationer. Heroverfor står det mere politiske arbejde, hvor der som selvstændig organisation både kan være synspunkter på det generelt fagpolitiske og mere specifikt på det data-, informations-, videns- og kulturmæssige område, hvor der kan være behov for en organisation, der agerer selvstændigt på medlemsgruppens vegne. Det må diskuteres, om en mere politisk orienteret organisation vil have muligheder for at påvirke politikken på områder, der er vigtige for medlemsgruppen, og hvordan et eventuelt ønske om en mere aktiv politisk linje bedst fremmes.

Spørgsmål:

- Kan BF med sin nuværende størrelse leve op til kravene til en selvstændig OK forhandlingsorganisation og en bred medlemsbetjening/rådgivning?
- Kan politisk interessevaretagelse danne kernen i BF's fremtidige arbejde?

Samarbejde eller fusion med andre organisationer.

En abstrakt diskussion om samarbejde med andre organisationer (som næsten altid vurderes positivt) eller fusioner (som ofte ses som en trussel) fører sjældent nogen steder hen. Det er nødvendigt at tage diskussionerne konkret - hvilke organisationer skal man samarbejde med om hvad, og hvilke organisationer skal man eventuelt fusionere med og på hvilke vilkår.

Et samarbejde med andre akademikerorganisationer om overenskomstspørgsmål og medlemsrådgivning forekommer umiddelbart fornuftigt. Sagligt set har medlemsgrupperne næsten identiske problemer hvad angår deres løn- og ansættelsesforhold, og hvad angår rådgivningen om faglige spørgsmål er det ofte muligt for kvalificerede sekretariatsmedarbejdere at spænde over flere fagligheder. For nogle organisationer har dette ført til egentlige sekretariatsmæssige fusioner med opretholdelse af selvstændige politiske bestyrelser for de involverede organisationer. Landinspektørerne bliver eksempelvis fuldtud serviceret af IDA's sekretariat, og Fællessekretariatet betjener både dyrlæger og jordbrugsakademikere. For begge disse eksempler gælder det, at der er tale om klart afgrænsede faglige grupper. Da bibliotekarerne i fremtiden vil være en væsentligt mindre klart afgrænset gruppe, må det diskuteres, om en sekretariatsmæssig fusion i sig selv vil give vanskeligheder for gruppens identitet. Generelt vil der som minimum være fordele forbundet med at intensivere samarbejdet så meget som muligt, men mulighederne og effekten heraf må ikke overvurderes.

Med hensyn til en fusion tegner der sig to muligheder: At fusionere med en mindre organisation som f.eks. Forbundet Kommunikation og Sprog eller fusionere med en stor organisation som f.eks. DM. Hvis fusionen er med en mindre organisation indenfor et nærliggende fagområde, forekommer det mest logisk at sigte mod en fusion, hvor de fusionerende parter i fællesskab definerer den faglighed, der skal være kernen i den fælles fremadrettede identitet. Hvis fusionen er med en stor organisation som f.eks. DM er der den mulighed, at BF stiller krav om, hvordan det fremtidige DM efter fusionen skal organiseres, så der bliver en selvstændig "sektion", der rummer den faglighed som BF kommer med og vel at mærke også omfatter de grupper i DM, der uddannelses- og arbejdsmæssigt allerede er indenfor området af "videns- og kulturhåndtering" i bred forstand. Man vil her kunne opnå en bred og mere holdbar medlemsgruppe omkring bibliotekarernes nye og mere brede faglighed.

Spørgsmål:

- Skal BF arbejde for at
  - a) undgå fusion
  - b) fusionere med en mindre organisation
  - c) fusionere med en stor organisation eller
  - d) undersøge fordele og ulemper ved b) og c) inden beslutning?

Haster det at tage stilling?

BF har i dag en stabil men svindende medlemsgruppe. Der er ikke nogen grund til at tro, at denne udvikling ændres radikalt i løbet af de nærmeste år. BF kan vælge at vente og se tiden an. Et sådant valg må som minimum indeholde en vision om, hvordan man vil servicere de nuværende medlemmer, og hvilken rekrutteringsstrategi man vil vælge for at få så mange nye medlemmer som muligt.

Hvis man på den anden side ikke vurderer, at BF får bedre rekrutteringsmuligheder i fremtiden uden en generel ændring af organisationen, må det nok realistisk vurderes, at BF's muligheder for at være med til at afgøre sin egen fremtid - hvad enten det drejer sig om at omdefinere sig selv som organisation, eller om hvordan et udvidet samarbejde eller en fusion med andre organisationer kan udformes - er større jo før man begynder at konkretisere, hvilke ændringer der skal gennemføres.

Martin Teilmann, september 2018